

Република Србија

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2022. ГОДИНУ

Београд, фебруар 2023.

УВОД.....	1
1.ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА.....	2
1.1. Организација рада установе	2
Органи управљања	3
Услови рада	3
Делатности којима се установа бави и услуге које пружа.....	3
1.2.Запослени радници.....	5
1.3. Стручно усавршавање запослених	6
1.4. Сарадња са другим актерима	7
2. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГЕ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА.....	8
2.1. Број хранитељских породица.....	8
2.2. Распоред активних хранитељских породица.....	9
2.3. Структура хранитељских породица (активне породице).....	10
2.4. Сродничке хранитељске породице.....	13
2.5. Хранитељске породице које брину о деци са развојним или здравственим сметњама	14
2.6. Ургентан и повремени породични смештај.....	14
2.7. Флукуација хранитељских породица - регрутовање нових хранитељских породица и престанак важења лиценце	15
3. КОРИСНИЦИ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА.....	15
3.1.Број деце и младих на породичном смештају	15
3.2. Деца и млади према старости, пребивалишту пре смештаја и разлозима смештаја	16
3.3. Корисници према дужини боравка, сметњама у развоју, образовању, контактима са породицом, старатељској заштити и разлозима престанка смештаја	17
Дужина боравка деце у хранитељским породицама	17
Породични смештај деце са сметњама у развоју.....	17
Образовање деце и младих на породичном смештају	18
Одржавање контакта са сродницима	19
Разлози прекида смештаја и средина у коју су деца прешла	20
3.4. Корисници према изложености насиљу.....	21
4. СТРУЧНИ РАД.....	21
4.1. Кампања за развој хранитељства и промоција установе.....	21
4.2. Праћење и подршка хранитељским породицама	22
4.3. Планирање подршке деци и хранитељским породицама.....	22
4.4. Извештавање.....	23
4.5. Обука и процена опште подобности кандидата за хранитељство.....	24
4.6. Едукативни рад са лиценцираним хранитељским породицама и програми за децу и младе.....	24
4.7. Супервизијски и менторски рад.....	25
4.9. Тим за пријем захтева за смештај деце и младих.....	25
5.0. Донације	26
5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	26

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ БЕОГРАД

Место седишта: Београд

Година оснивања: 2008.

ВД Директор: Мирјана Новаков

Е-маил: office@hraniteljstvocsps.gov.rs

Адреса: Радослава Грујића број 17, 11000 Београд

Телефон/факс: 011/2421 - 219 и 011 2421 - 191

УВОД

Центар за породични смештај и усвојење Београд је установа социјалне заштите основана 2008. године од стране Владе Републике Србије.

Центар је формиран за територију коју чине: град Београд (17 општина), Колубарски управни округ (град Ваљево и 4 општине – Осечина, Мионица, Љиг и УБ) и Мачвански управни округ (град Шабац и 7 општине – Богатић, Лозница, Владимирци, Коцељева, Мали Зворник, Крупањ и Љубовија). Центар обавља своју делатност на целој територији, што географски обухвата површину од близу 9000 квадратних километара.

Првобитни назив установе био је Центар за породични смештај деце и омладине. Установа је променила назив 2012. године сходно Закону о социјалној заштити који дефинише делатност установе, међутим до сада се нису стекли нормативни предуслови да Центар преузме послове у области породичног смештаја одраслих и старијих као и у области усвојења. Своју делатност установа реализује у складу са релевантним прописима: Породичним законом, Законом о социјалној заштити, Правилником о

хранитељству и Уредбом о изменама и допунама Уредбе о мрежи установа социјалне заштите.

Извештај о раду Центра обухвата период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године. Циљ сачињавања извештаја је анализа рада установе, услова и резултата рада током времена са фокусом на протеклу годину као и праћење потреба корисника и хранитељских породица и насталих промена. Његова структура је следећа:

1. Организација и услови рада – организација и услови рада, делатност којом се установа бави, планови за развој нових услуга, људски ресурси, обука и усавршавање стручних радника, сарадња са релевантним установама/организацијама и контакти са донаторима;

2. Хранитељске породице као пружаоци услуга – број, структура према различитим показатељима, флукуација хранитеља;

3. Корисници услуге породичног смештаја – број, структура према различитим показатељима, флукуација корисника;

4. Стручни рад – непосредни рад са корисницима у кућним посетама, планирање подршке деци и хранитељским породицама, извештавање, едукативни рад са лиценцираним хранитељским породицама и реализација програма за децу и младе, обука и процена кандидата за хранитељство, супервизијски рад, промоција породичног смештаја, примери добре праксе, тешкоће у раду;

5. Закључна разматрања – завршна разматрања, најважнији закључци, препоруке и потребе;

Анализа о раду Установе представља основ за планирање рада Центра, али може бити и шире коришћена за планирање праваца даљег развоја услуга социјалне заштите и унапређивање квалитета услуге породичног смештаја. Извештај је након усвајања од стране Управног одбора доступан на увид јавности на сајту Центра (www.hraniteljstvocs.gov.rs). Поред наративног извештаја, Републичком заводу за социјалну заштиту доставља се и статистички извештај у траженом формату.

1.ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА

1.1. Организација рада установе

У оквиру Центра су образоване следеће **организационе јединице**:

1. Канцеларија директора Центра;
2. Служба за процену, праћење, подршку и обуку хранитељских породица и унапређивање хранитељства (у даљем тексту: Служба);

У оквиру Службе формиране су радне јединице за обављање послова ван седишта Центра и то:

1. Радна јединица Ваљево за територију Колубарског округа и општину Коцељева;
2. Радна јединица Лозница за територију Мачванског округа (без општине Коцељева);

У оквиру РЈ Лозница формирана је Канцеларија за општине Шабац, Владимирци и Богатић (у даљем тексту: Канцеларија Шабац).

Посебним актом образована су стална стручна тела као што су Тим за заштиту деце од занемаривања и злостављања (Интерни тим за поступање у случају насиља над корисницима) и Тим пријема - за пријем захтева и предлагање хранитељских породица за смештај корисника. На исти начин образују се и повремена радна тела (комисије, радне групе, стручни тимови и сл.) сходно актуелним задацима.

Органи управљања

Управни и Надзорни одбор су у току 2022. одржали осам седница. Питања о којима је расправљано/одлучивано на одборима су:

1. Усвајање Финансијског плана
2. Усвајање Годишњег плана јавних набавки
3. Усвајање Извештаја о раду
4. Усвајање Програма рада
5. Усвајање Извештаја о попису
6. Усвајање Извештаја о материјално - финансијском пословању
7. Усвајање Измене Финансијског плана
8. Усвајање Правилника о организацији рада Центра за породични смештај и усвојење Београд током трајања заразне болести КОВИД - 19 и поступању запослених и радно ангажованих лица.

Услови рада

Просторни капацитети Центра су непромењени у односу на претходну годину. Центар у свом седишту - Београду ради у истом објекту у коме дели простор са Домом за децу „Драгутин Филиповић Јуса“. Градска управа града Београда, Секретаријат за имовинско правне послове, уступила је Центру овај простор на неодређено време, без надокнаде. Површина простора у коме је седиште је 275 квм. Простор није адекватан, посебно када се узме у обзир специфичност и разноврсност стручних послова који се обављају. Континуираним улагањима у одржавање зграде допринели смо значајно побољшању услова за рад. Све службене просторије су климатизоване. Редовна је била и дезинфекција службених просторија, као и набавка маски и рукавица и средстава за дезинфекцију запослених. Центар константно улаже у обнављање рачунара, штампача и остале компјутерске опреме која је дотрајала. Већем броју запослених обезбеђени су нови мобилни телефони. Мобилни телефони се сваке године сукцесивно обнављају. Недостају адекватни услови за групни рад јер је сала Центра премала, али и одговарајући простор за интервјуе са децом и хранитељима, заинтересованим грађанима као и за различите стручне састанке.

Просторни услови у радним јединицама Центра су нешто повољнији, али је проблем у томе што се простор изнајмљује од приватних лица, што потенцијално може да угрози сталност локације која је веома важна.

Делатности којима се установа бави и услуге које пружа

Пружањем услуге породичног смештаја деци и младима се обезбеђује нега, заштита и услови за оптималан развој у хранитељској породици до обезбеђивања

услова за повратак деце и младих у биолошку породицу или одлазак на усвојење, као трајни облик заштите.

Сходно Закону о социјалној заштити (члан 131. Закона о социјалној заштити)
Центар:

1. Врши припрему, процену и обуку будућих хранитеља (кандидата за хранитељство);
2. Пружа подршку хранитељима;
3. Извештава центар за социјални рад о раду хранитеља и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
4. Обавља друге послове у складу са законом и другим прописом;

У оквиру наведених група послова, сходно својим надлежностима, обавезама и овлашћењима, а у складу са Законом о социјалној заштити, Правилником о хранитељству (члан 14. Правилника) и Статутом установе, Центар обавља следеће послове:

- Примена Програма припреме за хранитељство и процена будућих хранитеља кроз припрему за хранитељство;
- Процена опште подобности будућих хранитеља кроз интервју у установи и кућној посети;
- Израда налаза и стручног мишљења о општој подобности будућих хранитеља;
- Подршка детету и хранитељској породици током одвијања хранитељства;
- Праћење и увид у остваривање сврхе хранитељства;
- Израда извештаја о остваривању заштите детета на хранитељству;
- Обука хранитеља током бављења хранитељством;
- Популарисање хранитељства, исказивање потреба за хранитељством и информисање кандидата за хранитељство;
- Анализа и истраживање резултата заштите деце на породичном смештају;
- Учешће у истраживањима и пројектним активностима у области породичног смештаја и усвојења у циљу развоја хранитељства;
- Израда разних информативних и едукативних материјала, програма обуке и публикација за хранитеље и стручне раднике;
- Обука стручних радника по програмима чији су аутори запослени у Центру или су сертификовани тренери;
- Вођење базе података о лицима која пружају услугу породичног смештаја (хранитељима) и деци/младима на породичном смештају;
- Вођење евиденције и документације у складу са законом и другим прописом;
- Обављање других послова у складу са својим надлежностима, обавезама и овлашћењима;

Центар заједно са центром за социјални рад надлежним за организовање заштите детета:

- Врши избор хранитељске породице за дете/младу особу;
- Врши припрему детета и хранитељске породице за смештај и смештај детета у хранитељску породицу;
- Доноси план услуга и мера заштите детета на хранитељству;

- Врши припрему детета за повратак у биолошку породицу, промену мера заштите или осамостаљивање;

1.2. Запослени радници

Решењем Министарства рада и социјалне политике број 112-01-00267/2012-09 од **27.12.2012.** године утврђен је број радника за територију града Београда, Мачванског и Колубарског управног округа (Табела 1). У односу на **623** хранитеља који су тада на смештају имали децу и младе број запослених износио је **46**.

Табела 1. Радна места утврђена Решењем Министарства

Редни број	Радно место	Број радника
1.	Директор	1
2.	Дипломирани правник - секретар	2
3.	Саветник за хранитељство	20
4.	Реализатор едукативних програма	8
5.	Супервизор	4
6.	Реализатор едукативних програма за стручне раднике	2
7.	Аналитичко - истраживачки послови и послови извештавања на нивоу Републике	1
8.	Финансијско - рачуноводствени радник	2
9.	Административни радник	1
10.	Возач	4
11.	Спремачица	1
	Укупно	46

Табела 2. Радна места Центра за породични смештај и усвојење Београд на дан 31.12. 2022.

2. Радници запослени на неодређено време према стандардима и броју ангажованих радника, на дан 31.12.2022.		
Радно место	По нормативима	Број стварно запослених
Руководећи кадар	1	1
Стручни радници и стручни сарадници	31	30
Административно - финансијски радници	3	3
Техничко особље	5	5
Друго	1	1
УКУПНО	41	40

Број и структура непопуњених радних места

У 2022. години је извршен пријем укупно шест радника, од тога: четири стручна радника, један самостални финансијски сарадник и један возач, чиме и даље није задовољен број радника по нормативима.

1.3. Стручно усавршавање запослених

Бројни задаци који се у оквиру реализације делатности Центра постављају пред запослене захтевају стални рад на развоју њихових компетенција кроз стручно усавршавање. Стручно усавршавање запослених стручних радника је регулисано Правилником о лиценцирању стручних радника у социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 42/2013).

Као и у ранијим годинама, коришћен је ресурс знања и искуства у оквиру саме установе за преношење и размену знања.

Табела 3. Стручни скупови које је је ЦПСУ Београд реализовао у партнерству са другим организацијама или самостално

Врста скупа	Назив	Организација
Едукација	„Сигурна места, несметан развој деце – интегрисање пракси заснованих на знањима о ефектима трауматског искуства у систем алтернативне бриге“	У сарадњи са СОС Дечија села Србије и УНИЦЕФ

Посебно је подржавано активно учешће запослених у форми различитих излагања, презентовања релеватних тема, чиме је истовремено промовисана установа и значај хранитељства.

Табела 4. Стручни скупови на којима су стручњаци ЦПСУ били у улози излагача, фацилитатора, закључничара

Врста скупа	Назив	Организација
Округли сто	„Супервизијска пракса у Центру за породични смештај и усвојење Београд“	ЦПСУ Београд и Републички завод
Округли сто	„Трауматска искуства деце у алтернативној бризи“	ЦПСУ Београд
Округли сто	„Поливагална теорија - примена у раду са децом без родитељског старања“	ЦПСУ Београд

Поред наведених, запослени ЦПСУ су учествовали и на следећим скуповима:

Табела 5. Остали скупови на којима су учествовали запослени ЦПСУ Београд

Врста скупа	Назив
Конференција	„Сусрети социјалних радника“
Округли сто	„Сигурна места, несметан развој деце – интегрисање пракси заснованих на знању о ефектима трауматског искуства у систем алтернативне бриге (ТИП)“
Национална конференција	„Изазови социјалног рада у ванредним и кризним ситуацијама“
Округли сто	„Поливагална теорија у раду са децом без родитељског старања“
Едукација	„Буди рука која воли“
Округли сто	„Специфична тежина одлуке о подобности кандидата за адоптивно

	родитељство“
Округли сто	„Трауматска искуства деце у алтернативној бризи“
Едукација	„Супервизија у пракси ЦПСУ“
Едукација	„Програм основне обуке за супервизоре у центрима за социјални рад“
Едукација	„Буди рука која води“
Едукација	„СОС телефонско саветовање“
Едукација	„Обука пружалаца услуга социјалне заштите за рад са децом проблематичног, посебно агресивног понашања“
Едукација	„Базични концепти за алтернативну подршку у кризи“
Едукација	„Улога Центра за социјални рад у примени закона о спречавању насиља у породици“
Округли сто	„Плашим се да ћете ме напустити“
Семинар	„Подршка професионалцима и родитељима за ненасилно дисциплиновање деце – обука стручњака из система социјалне заштите“
Студијско путовање	„Конференција о заштити младих у Холандији-Киндерсперспектив Академија“
Конференција	„Дигитални идентитет-медијска култура у дигиталном добу“
Едукација	„Телефонске линије“

У прошлој години сви супервизори су били учесници округлих столова које је организовао Републички завод за социјалну заштиту. Центар је такође организовао редовне интерне састанке супервизора.

1.4. Сарадња са другим актерима

Током 2022. године Центар је наставио континуирану сарадњу са многобројним институцијама из области социјалне и здравствене заштите, предшколским и школским установама, факултетима, институцијама здравственог система, Националном службом за запошљавање, НВО сектором.

У 2022. години завршена је реализација пројекта под називом „Подршка законодавним изменама и унапређење квалитета хранитељске заштите“, у коме је носилац пројекта Центар за породични смештај и усвојење Београд, а активности се спроводе у сарадњи са Министарством за рад запошљавање, борачка и социјална питања, Министарством за бригу о породици и демографију и УНИЦЕФ - ом. Донет је нов Правилник о хранитељству, како је пројектом било и планирано.

Остварена је сарадња са члановима Удружења хранитеља. Реализоване су значајне теме у области рада Удружења: јавни наступи, фотографисања деце која се налазе на смештају, коришћење друштвених мрежа, као и друге теме које представљају изазове или дилеме у раду хранитеља.

Настављена је сарадња са Фондацијом СОС Дечија села Србије кроз коју смо реализовали учешће у пројекту „Сигурна места, несметан развој деце - интегрисање пракси заснованих на знању о ефектима трауматског искуства у систему алтернативне бриге (ТИП)“.

Настављена је сарадња са Факултетом политичких наука. Наша установа је обезбедила стручну праксу за Факултет политичких наука, ФАСПЕР и Факултет за медије и комуникацију.

У сарадњи са организацијом Технолошко партнерство настављено је унапређивање базе података.

И током прошле године примили смо донације појединаца и удружења намењене деци и младима.

2. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГЕ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА

2.1. Број хранитељских породица

Центар за породични смештај и усвојење Београд је, у складу са својим надлежностима и расположивим ресурсима, настојао да унапреди квалитет бриге о деци, подизањем хранитељских компетенција и стручним усавршавањем професионалаца како би сваком детету, које не може да живи у својој породици, приближио могућност одрастања у породичном окружењу.

Следећа табела приказује број хранитељских породица које су на евиденцији биле током читаве године и оне које су евидентирание 31.12.2022. године. Посебно су приказане породице које су имале децу на смештају током године (активне хранитељске породице), као и породице које током године уопште нису имале децу на смештају (тзв. „празне“ хранитељске породице). У делу табеле на дан **дан 31.12.2022.** као „празне,“ су приказане оне породице у којима у том тренутку није било деце на смештају мада су многе у неком периоду године имале попуњене капацитете. Ради поређења дати су и подаци за претходну годину.

Табела 6. Број хранитељских породица на евиденцији Центра 2022. година

	Током године		На дан 31.12.2022.	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Активне ХП	660	632	604	578
Празне ХП	12	19	28	47
Укупно	672	651	632	625

Када се анализирају подаци из горње табеле можемо закључити следеће:

Током године било је укупно **651** породица, односно 3.1% мање него у претходној години, а када се посматра пресек на дан 31.12. 2022. број је за 1.1% мањи него претходне године. Када се пореде активне хранитељске породице током године их је било за 28 или 4.2% мање него у претходној години, а на дан 31.12. за 26 или 4.3% мање.

Тешкоће које су препознате у реализацији нових смештаја деце и младих особа су знатно већи број захтева за смештај деце у односу на број расположивих хранитељских породица, као и недовољан број хранитељских породица које имају капацитет да се баве ургентним и специјализованим хранитељством.

О уделу породица које током читаве године нису имале децу на смештају говори следећи графикон.

Графикон 1: Однос између броја породица које су имале децу на смештају и оних које нису у току 2022. године

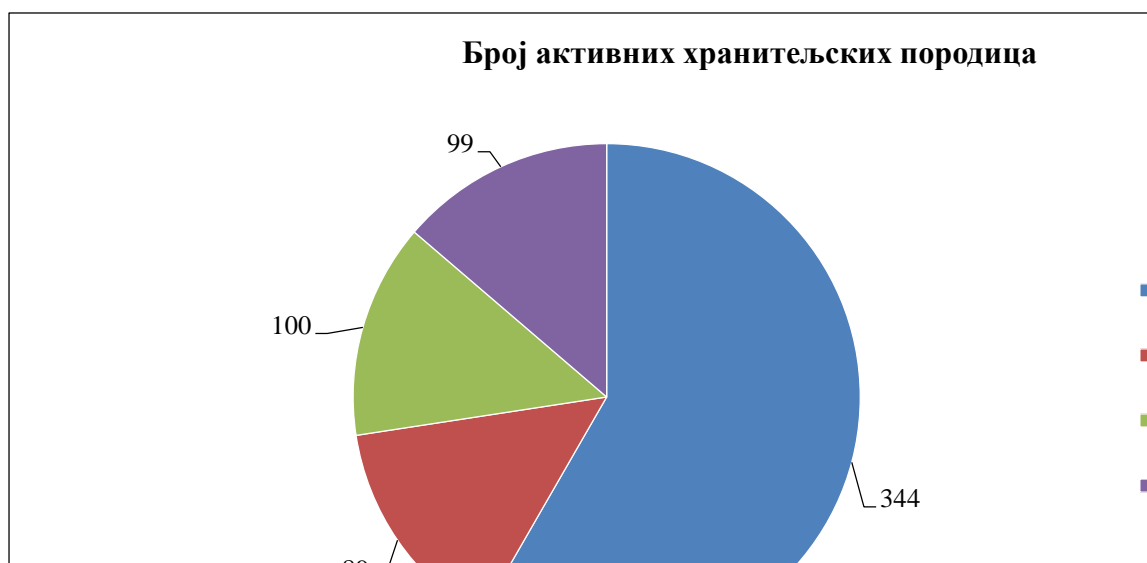

Број хранитељских породица које су као „празне“ евидентирани на дан 31.12.2022. године је већи него прошле године, међутим ради се о тренутном стању, неке од тих породица су већ биле у процесу припреме за смештај детета и ти смештаји су у међувремену реализовани.

2.2. Распоред активних хранитељских породица

Хранитељске породице су распоређене на територији коју покрива ЦПСУ Београд на следећи начин:

Графикон 2: Број активних хранитељских породица према радним јединицама Центра у току 2022. године

У распореду породица примећују се мање разлике у односу на прошлу годину. Сада су после Београда, по броју породица које прате РЈ Лозница и Канцеларија Шабац, док РЈ Ваљево има незнатно мањи број хранитељских породица на праћењу.

2.3. Структура хранитељских породица (активне породице)

Као и ранијих година, највећи број хранитељских породица које су током године имале децу на смештају чиниле су породице са родитељским искуством – 560 или око 86% породица. У овој групацији су хранитељски парови у чијем домаћинству и даље станују њихова биолошка деца, парови са родитељским искуством чија су деца одрасла или из различитих разлога не живе са њима, било да су у питању заједничка деца или деца само једног супружника и хранитељи појединци који живе у домаћинству са својом биолошком децом и они чија су деца одрасла или живе на другом месту. Детаљније анализирана структура ових породица изгледа овако:

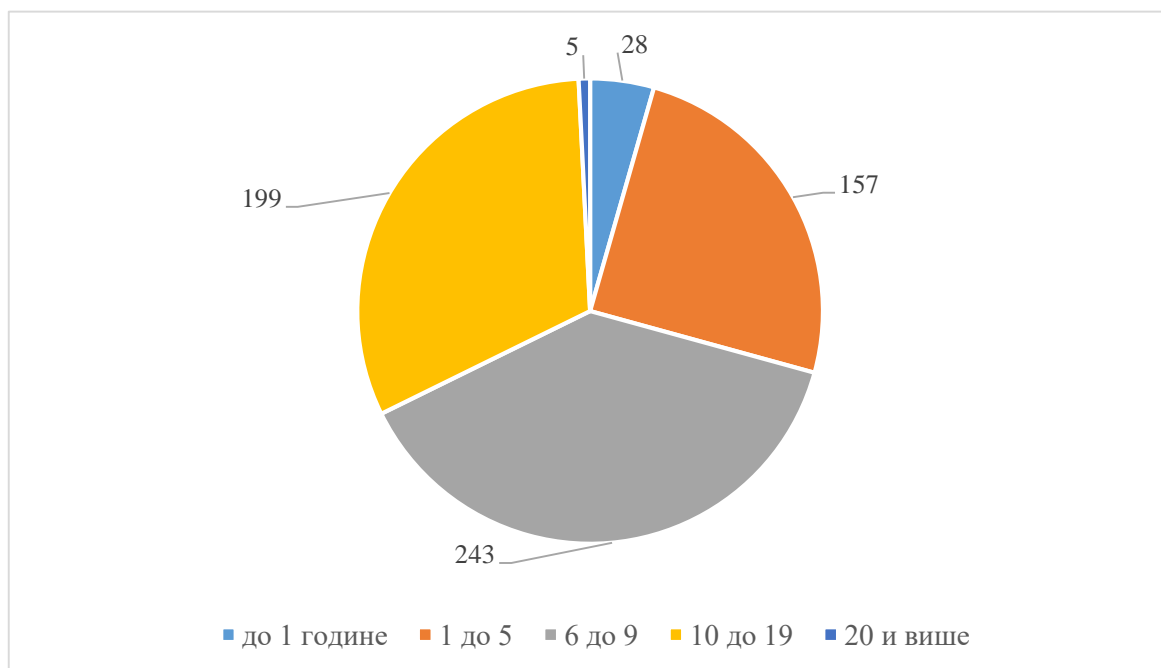
Графикон бр 3: Структура породица са родитељским искуством у току 2022.године

Родитељско искуство може бити значајан ресурс као извор знања и вештина значајних за бригу о деци, као и самопоуздања у преузимању ове улоге. Међутим, искуство показује да често велики потенцијал имају и оне породице које се из различитих разлога нису оствариле у родитељству, а спремне су да ставе дете у фокус и изграђују своје компетенције.

Када посматрамо хранитељске породице према годинама искуства у хранитељству добијамо следећу слику:

Графикон 4: Број активних хранитељских породица према годинама искуства у хранитељству у току 2022. године

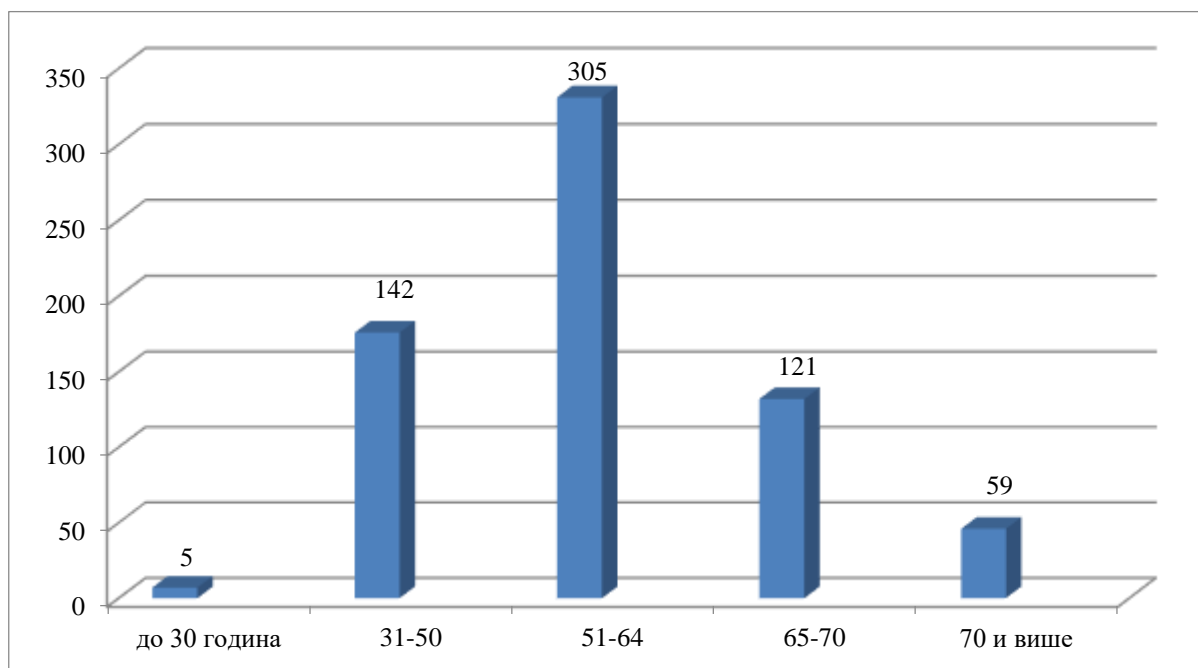
Можемо видети да су најбројнију групацију са уделом од око 28% током прошле године чинили хранитељи са искуством од шест до девет година.

Анализа структуре домаћинства хранитељских породица према броју деце (укључујући и биолошку децу хранитеља) показује да је у највећем броју породица (219 или 32.6%) дете на смештају једино дете у домаћинству. Број породица које брину о укупно двоје деце, било да су у питању двоје деце на смештају или је у домаћинству и биолошко дете хранитеља је током године био 187 или око 27.8%, а оних са троје деце на смештају 129 или 19.2%. Много мање породица брине о укупно четворо деце (70 породица), петоро 20 породица, а о шесторо и више 7 породица.

Капацитет сваке породице у односу на број деце коју може да прихвати се посебно преиспитује, уз вођење рачуна да се новим смештајем не угрози добробит детета које се већ налази у породици.

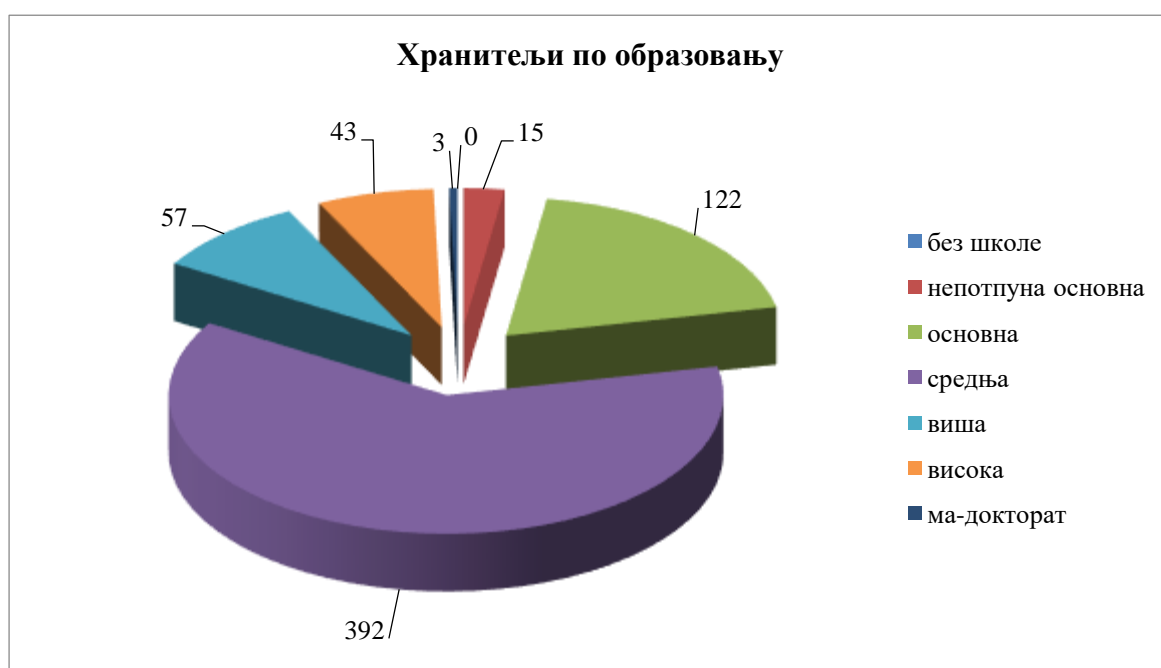
Старосна структура хранитељских породица (посматрана према старијем члану хранитељског пара) приказана је следећим графиконом.

Графикон 5: Хранитељи према годинама живота (према старијем члану хранитељског пара)

Оваква структура се уз мање промене одржава већ годинама и с обзиром на задатке хранитељства не може се сматрати повољном. Она је посебно изазовна због чињенице да се деца све дуже задржавају на хранитељству па се од хранитеља очекује да могу квалитетно да подрже читав процес њиховог одрастања. Хранитељства се све чешће неплански претварају у дугорочни смештај који хранитеље позније доби уводи у комплексне задатке бриге о адолесцентима и ствара ризик генерацијског јаза.

Графикон 6: Број активних хранитељских породица према образовној структури (по образованијем члану хранитељског пара) 2022. године

Најбројнију групацију хранитеља чине 244 породица у којима образованији члан хранитељског пара има завршен четврти степен и 147 са трећим степеном средње

школе. Нема хранитеља који никада нису похађали школу, а међу онима који имају непотпуну основну школу су углавном хранитељи сродници старије генерације. Образовна структура хранитеља је вишеструко значајна, указује на однос породице према образовању и спремност да се обезбеди подстицајно окружење.

Када посматрамо **место и квалитет становања** хранитеља добијемо следеће податке:

У градској средини живи **292** породица или око **43.5%** хранитељских породица док остале живе ван овог подручја. Тежња да се постигне већа заступљеност породица из урбане средине повезана је са већом доступношћу ресурса везаних за бригу о деци и младима. Као и код других параметара, треба бити опрезан са генерализацијама јер коришћење ресурса више зависи од става породице него од физичке близине.

Највећи број хранитељских породица живи у стамбеном простору које је власништво члана породице - чак **581** или око **86.5%**. У стану својих родитеља или других блиских особа живи **26** породица, а **25** су подстанари. У процени хранитеља се посебно води рачуна да подстанари имају статус који детету на хранитељству обезбеђује релативно стабилну средину тј. да нису изложени честим селидбама.

Испуњеност стандарда простора за дете/младу особу на смештају је у потпуности у складу са прописаним стандардима у **568** хранитељских породица или (**84.6%**). Изузеци се толеришу у околностима заједничког смештаја сиблинга или смештаја код сродника, као и у неким ситуацијама када је неопходно хитно збрињавање.

Када породице које су биле активне током 2022. године посматрамо према њиховим приходима, **463** или **69%** хранитељских породица има приходе на нивоу просечне зараде. Изнад просечне приходе има **72** породица, а испод просечне **94**. Свега **2** породице има само накнаду за рад хранитеља, а породица без икаквих прихода нема.

Када посматрамо структуру хранитељских породица према основним обележјима можемо закључити да су стандарди везани за стамбени и материјални статус у високом проценту испуњени и као такви се одржавају годинама. Међутим, потребно је наставити напоре да се обезбеди повољнија старосна структура хранитељских породица као и већи број породица у урбаним срединама.

2.4. Сродничке хранитељске породице

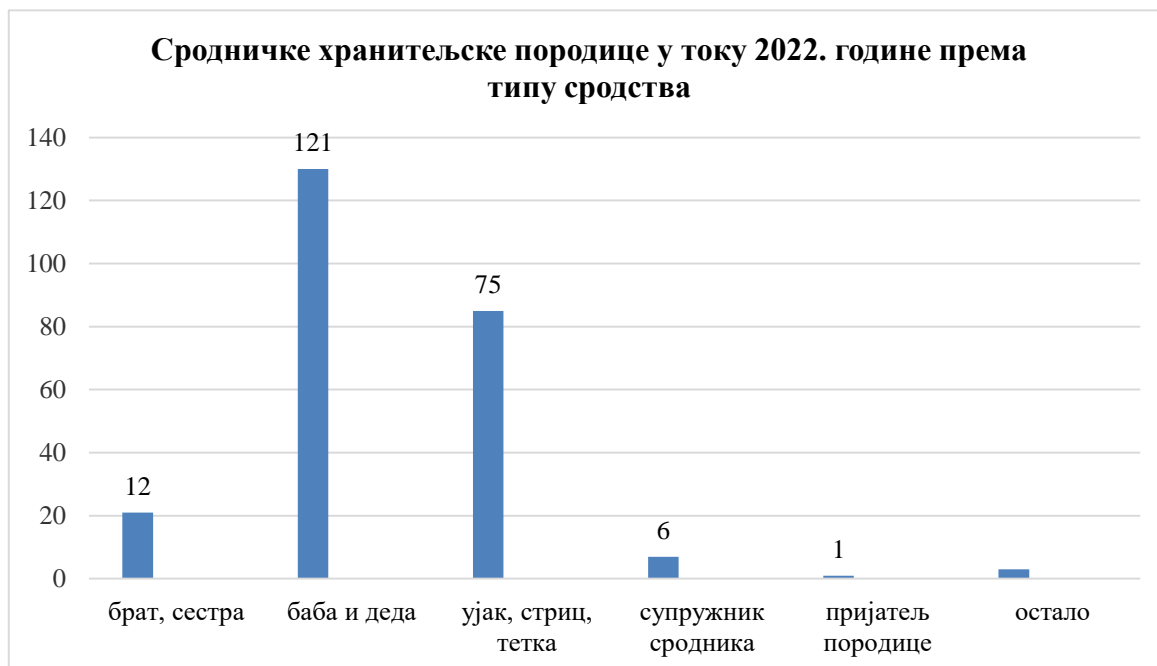
Током прошле године на евиденцији ЦПСУ Београд је било **215** сродничких хранитељских породица које чине око **32%** укупног броја хранитељских породица током 2022. године. Број сродничких породица и њихов удео у укупном броју минимално варира током година.

Постоји много разлога због којих се, када родитељи нису у стању да се старају о детету, предност даје смештају код сродника. Они могу да обезбеде континуитет веза, навика, окружења и културних утицаја, дају доживљај детету да је међу својима и тиме повећавају доживљај стабилности. Међутим, пракса све више показује да рад са сродничким породицама има много специфичности које се морају уважити да би њихови капацитети били адекватно препознати и подржани.

Изазови са којима се Центар суочавао у извештајном периоду везани су за одређен број сродничких хранитељских породица. У тим породицама се уочава нижи степен испуњености стандарда о хранитељству. То се посебно односи на стандарде стамбеног простора и материјалне услове у којима породице живе.

Како изгледа структура ових породица према типу сродства показује следећи графикон:

Графикон 7: Број сродничких хранитељских породица у току 2022. године према типу сродства

Највећи је број сродничких хранитељских породица у току прошле године биле су оне у којима о деци брину баба и деда – **55.2%**. Мада се већ годинама говори о потреби да се млађи сродници мотивишу за преузимање улоге хранитеља да би се ублажио генерацијски јаз, то се у пракси дешава релативно ретко и то обично тек када се капацитет старијих сродника драстично смањи. Интервенције у хранитељској породици морају узети у обзир успостављене обрасце и породичну хијерархију да би имале ефекта и очекивања везана за промене треба реално постављати.

2.5. Хранитељске породице које брину о деци са развојним или здравственим сметњама

У току 2022. године је било **193** или **28.7%** хранитељских породица које су бринуле о деци и младима са развојним или здравственим сметњама, што је незнатно мањи број породица него прошле године. Центар поседује акредитоване програме обуке хранитеља за бригу о (ризико) бебама, деци са Даун синдромом, деци са интелектуалним сметњама који се могу користити уколико би се повећао укупни број хранитељских породица па тиме и створили услови за усавршавање једног броја хранитеља у правцу развоја специјализованих компетенција.

Када се ради о деци са изазовима у понашању и даље недостају породице које би биле спремне да прихвате ову врсту изазова у хранитељској улози.

2.6. Ургентан и повременни породични смештај

У околностима неодложних интервенција реализују се ургентни смештаји деце, али не можемо говорити о постојању породица за које су се стекли услови да буду класификоване као ургентне. Недостају одговарајућа законска решења која би потпуније дефинисала њихово функционисање, као што је начин њиховог финансирања, али и ресурс породица за дугорочнији смештај у које би деца прелазила по истеку трајања ургентног. Тако се ургентни смештаји често неплански претварају у стандардне и блокирају капацитет за смештај друге деце.

2.7. Флукуација хранитељских породица - регрутовање нових хранитељских породица и престанак важења лиценце

У току 2022. завршена је обука и процена за **50** породица. Реализоване су две групе кандидата у РЈ Београд, две групе кандидата у РЈ Шабац и једна група кандидата у РЈ Лозница. Позитивно је процењено **33** породица, у различитим фазама процене, припреме и обуке је одустало девет породица, а негативних процена је било осам.

Обуке кандидата за хранитељство су рађене по програму „Прајд“.

Одлуком органа старатељства у 2022. години је за **33** хранитељске породице престала да важи подобност за бављење хранитељством. Највећи број породица, се самопроценило да више није спремно за бављење хранитељством, углавном након што је завршен смештај деце о којима су бринули.

3. КОРИСНИЦИ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА

3.1. Број деце и младих на породичном смештају

Број деце и младих на хранитељству у прошлој години приказује следећа табела:

Табела бр. 7: Деца и млади на породичном смештају у току и на крају 2022. године

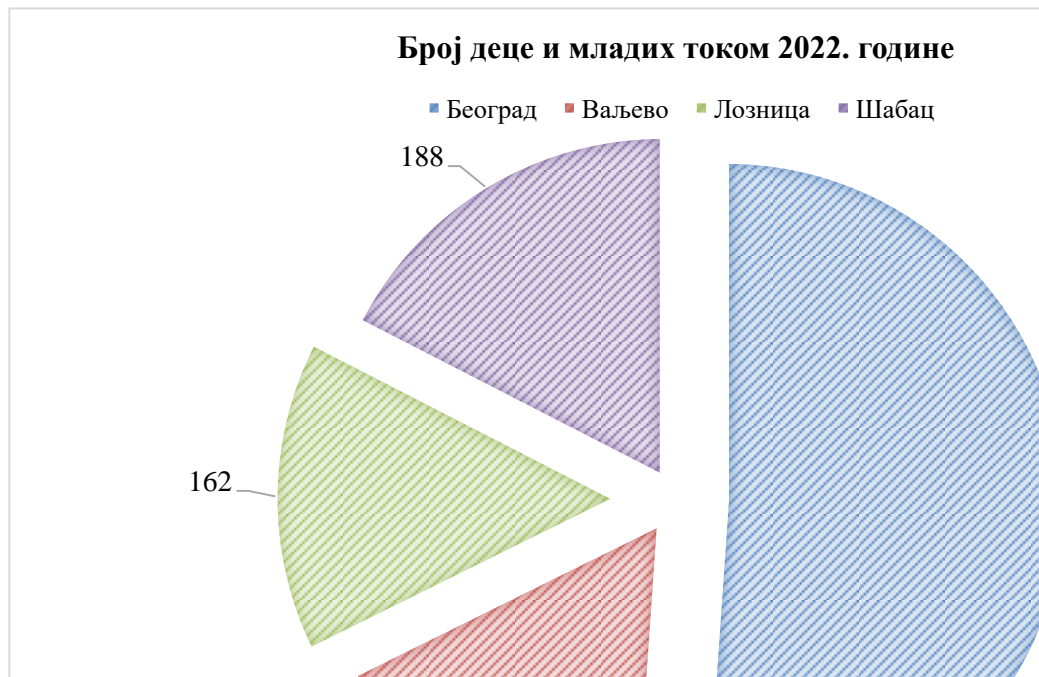
Дечаци			Девојчице			Укупно		
Укупно у 2022.	Смештени у 2022.	31.12. 2022.	Укупно у 2022.	Смештени у 2022.	31.12. 2022.	Укупно у 2022.	Смештени у 2022.	31.12. 2022.
470	46	422	515	35	450	985	81	872

У току прошле године било на смештају укупно **985** деце и младих, што је за **28** деце или око **2.7 %** мање него у прошлој години, односно на крају године **872** (за **39** деце или **4.2%** мање него у прошлој години).

Полна структура се готово не мења од оснивања ЦПСУ, увек је нешто већи број девојчица. Као и претходне године девојчице су и током године и на дан 31.12.2022. године чиниле **51.6%** деце и младих на смештају.

Деца и млади су на територији коју покрива ЦПСУ Београд током прошле године била распоређена на следећи начин:

Графикон 8 : Број деце и младих на евиденцији Центра по радним јединицама, 2022. година

3.2. Деца и млади према старости, пребивалишту пре смештаја и разлозима смештаја

У току прошле године старосна структура деце је готово иста као претходне године. Смањен је број најмлађих у хранитељским породицама, а са друге стране је повећан број смештаја деце нижег календарског узраста.

Табела 8: Број деце и младих смештених 2022. године према узрасту

Узраст	Укупно у 2022.	Укупно смештени у 2022.	Укупно на дан 31.12.2022.
0 - 2	49	20	47
3 - 5	90	10	86
6 - 14	427	39	400
15 - 17	206	10	186
18 - 25	213	2	153
Укупно	985	81	872

Као и ранијих година највећи број деце која су на смештају била у прошлој години долази из биолошке породице, јер овај број укључује већину деце која су на смештају код сродника. У структури деце **смештене у 2022. години**, такође преовлађују они смештени из биолошке породице и сродничке породице. Из здравствених установа и породицишта смештено је више деце него прошле године, њих десеторо. Из различитих установа смештено је знатно мање деце (двоје), а једно је из друге хранитељске породице.

Према пребивалишту у највећем броју припадају округу из кога је хранитељска породица, а када ову групацију посматрамо **према доминантном разлогу смештаја**, највећи број њих су они који су смештени због неадекватног родитељског старања.

3.3. Корисници према дужини боравка, сметњама у развоју, образовању, контактима са породицом, старатељској заштити и разлозима престанка смештаја

Дужина боравка деце у хранитељским породицама

Као што је већ поменуто, хранитељство због дужине трајања смештаја све чешће губи карактер привремености и у ситуацијама када за то нема стручног оправдања.

Табела бр. 9: Деца и млади према дужини боравка у хранитељским породицама на дан 31.12. 2022. године

Дужина боравка	Број деце и младих на дан 31.12.2022.
До годину дана	71
Од 1 - 3 године	179
Од 4 - 5 године	127
Од 6 - 9 година	303
Од 10 - 13 година	119
Преко 14 година	73
Укупно	872

У односу на прошлу годину повећан је број оних који су на смештају преко 14 година.

Породични смештај деце са сметњама у развоју

На дан 31.12.2022. године, на евиденцији Центра је било **155** деце и младих са **развојним и здравственим сметњама**, што представља **17.7%** укупног броја деце на хранитељству у том тренутку. У овој групацији најбројнија су деца и млади приказани у категорији “остало“, у највећем броју то су они који су још у процесу дијагностиковања проблема, било због ниског узраста или других разлога. Затим следе деца и млади са интелектуалним тешкоћама, а у већем броју су заступљени они који имају сензорне тешкоће, вишеструке сметње као и поремећаје понашања и теже емоционалне проблеме.

Табела бр. 10: Број деце и младих са развојним или здравственим сметњама на смештају у хранитељским породицама према старости, 31.12.2022.

	0-2	3-5	6-14	15-17	18-25	Укупно
Телесне	1	0	4	0	0	5
Интелектуалне тешкоће	0	0	21	11	10	42
Сензорне тешкоће	0	1	24	3	5	33
Первазивни развојни поремећаји	0	0	2	0	1	3
Вишеструке сметње	0	2	12	6	5	25
Озбиљнија органска обољења	0	0	3	5	1	9

Психијатријска болест	0	0	0	1	0	1
Поремећај понашања и тежи емоционални проблеми	0	0	6	11	4	21
Остало	3	3	10	0	0	16
Укупно	4	6	82	37	26	155

Пратећи узрст деце са различитим тешкоћама уочава се да се оне највише препознају када дете уђе у образовни процес, када многе интервенције не дају оне ефекте које би дале у ранијем развојном периоду, па је потребно појачати рад на раном препознавању проблема, развојној стимулацији и укључивање деце у адекватне специјалистичке третмане.

Образовање деце и младих на породичном смештају

Међу децом и младима који су 31.12.2022. године били на смештају, као и ранијих година, набројнији су ученици основне школе. То је у складу са њиховом структуром према узрасту.

Образовна структура деце и младих дата је у следећој табели.

Табела бр. 11: Број деце према узрасту и образовној установи, на дан 31.12.2022. године

Врста образовне установе	Узраст		Укупно
	Деца	Млади	
Не похађа предшколску установу, а предшколског је узраста	68	0	68
Похађа предшколску установу	71	0	71
Похађа програм припреме за школу у предшколској установи	27	0	27
Не похађа основну школу, а основношколског је узраста	0	0	0
Редовна основна школа	326	0	326
Редовна основна школа са индивидуалним програмом	44	0	44
Специјална основна школа	17	1	18
Редовна средња школа	140	45	185
Редовна средња школа са индивидуалним програмом	13	6	19
Специјална средња школа	9	6	15
Школа за основно образовање одраслих	1	1	2

Студенти - виша и висока школа	0	87	87
Напустили школовање	0	0	0
Завршили школовање	3	7	10
Укупно	719	153	872

Број младих који студирају је исти као и прошле године, док је број оних који су завршили образовање знатно већи него претходне године.

Одржавање контакта са сродницима

Са хранитељским породицама се континуирано ради на њиховој компетентности да пруже подршку деци на смештају у контактима са биолошким породицама, сродницима и важним особама за дете. Од квалитета контакта зависи да ли ће се однос између детета и породице развијати тако да обезбеди реалну шансу за повратак у породицу и какав ће доживљај свог породичног и културног идентитета дете имати.

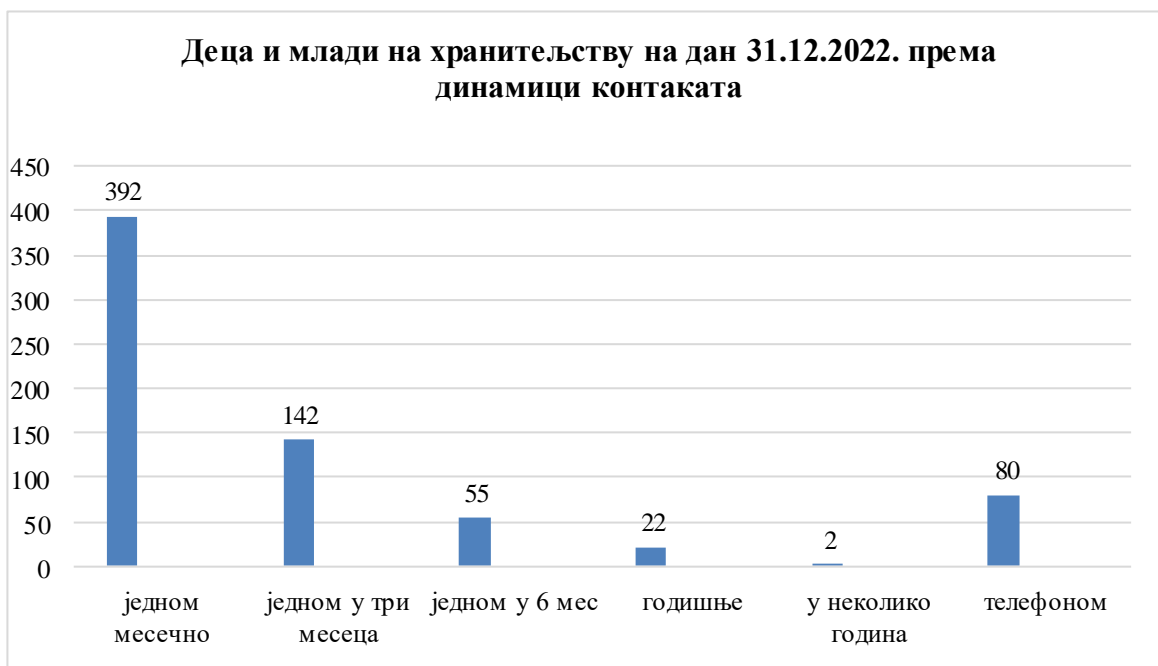
Структура деце и младих према контактима са сродницима приказана је следећом табелом.

Табела бр. 12: Деца и млади на евиденцији Центра на дан 31.12.2022. године према контактима са сродницима

Деца и млади на хранитељству према контактима са сродницима и узрасту, на дан 31.12.2021.						
Контакти детета са сродницима	0 - 2	3 - 5	6 -14	15 -17	18 - 25	Укупно
Једном месечно	8	17	189	100	78	392
Једном у три месеца	4	8	59	37	34	142
Једном у шест месеци	1	8	20	13	13	55
Једном годишње	3	2	12	2	3	22
Једном у неколико година	0	1	0	1	0	2
Без контакта	29	49	115	33	25	251
Дете нема сроднике	2	1	5	0	0	8
Укупно	47	86	400	186	153	872

Из табеле можемо видети да највећи број деце има контакте са сродницима.

Графикон 9: Динамика контакта деце и младих на евиденцији Центра на дан 31.12.2022. године

Највећи број деце виђа сроднике једанпут месечно, у ову групу укључени су и они који контакте одржавају чешће од месечног нивоа. Важно је нагласити да се број контаката деце са сродницима, у динамици једном месечно значајно повећао у односу на прошлу годину.

То је посебно важно јер се ради се о динамици која омогућава континуитет конатаката, ређи контакти, посебно за децу нижег узраста, тешко могу остварити онај ефекат који је значајан за њихов развој.

Када посматрамо **место одржавања** контаката за децу и младе који су били на смештају на дан 31.12.2022, закључујемо да је преко **79.7%** деце и младих у групацији оних који су имали контакте, те контакте имало у породичном окружењу и то **287** деце у хранитељској породици, а **134** у породици родитеља или сродника. У односу на претходну годину број контаката деце и младих са сродницима се значајно повећао.

Са аспекта интереса деце и квалитета контаката, породична средина обезбеђује много више шанси за спонтану и садржајну интеракцију. У службеним просторијама контакте је имало укупно **117** деце и то **96** у центру за социјални рад, а **21** у просторијама наше установе. За контакте се често користе и други простори - играонице, посластичарнице, кафићи (75 деце).

Разлози прекида смештаја и средина у коју су деца прешла

У току прошле године смештај је престао за **113** деце и младих, што је за једанаесторо више него у претходној години.

Разлоге за прекид смештаја приказује следећа табела:

Табела бр. 13: Деца и млади којима је прекинут смештај у хранитељској породици према разлозима прекида смештаја у 2022. години

Разлози прекида смештаја	Број деце/младих

Престанак потребе за смештајем услед створених услова за повратак у биолошку/сродничку породицу	20
Престанак потребе за смештајем услед осамостаљивања	51
Престанак смештаја услед створених услова за усвојење	6
ХП не може/нема капацитете да задовољи потребе корисника услед промена у психо-физичком стању корисника	2
ХП не може/нема капацитете да задовољи потребе корисника услед промена у психо-физичком стању хранитеља	13
Утврђена злоупотреба корисника од стране хранитеља – радна, материјална експлоатација	0
Утврђено занемаривање, насиље или сумња на насиље над корисником	8
Утврђено насиље/сумња на насиље које је починио корисник	0
Хранитељи неадекватно обављали функције/обавезе (незадовољавање функционалних стандарда)	4
Смештај у ХП не задовољава структуралне стандарде (приступачност, итд.)	0
Смрт корисника	0
Смрт хранитеља	2
Други разлози	7
Укупно	113

Када посматрамо ове исходе хранитељства можемо констатовати да су нешто повољнији у односу на претходну годину. Најбројнију групацију чине они којима је престало право на хранитељство услед осамостаљивања. Последњих година препознаје се колико је подршке потребно да би се осамостаљивање заиста и остварило, па се младима који се спремају за излазак из система обезбеђују различити видови подршке.

3.4. Корисници према изложености насиљу

Тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања ЦПСУ Београд током 2022. године поступао је у складу са Посебним протоколом за заштиту деце од злостављања и занемаривања. Разматрано је **36** случајева. Жртве насиља су деца (36 случајева). Пријаве се односе на физичко насиље (девет случајева), односно емоционално насиље (23 случајева), сексуално насиље (два случаја) и занемаривање и немарно понашање (два случаја). Ради се о корисницима и женског и мушког пола (без значајне разлике). Особа која је пријављена као насилник је хранитељ (девет случајева), одрасла особа ван породице (четрнаест случајева), вршњак ван хранитељске породице (тринаест случајева).

4. СТРУЧНИ РАД

4.1. Кампања за развој хранитељства и промоција установе

Једна од основних делатности Центра је промоција и развој породичног смештаја. Током 2022. године реализоване су бројне активности везане за популаризацију хранитељства путем бројних гостовања в.д. директора и руководиоца стручне Службе у медијима са националном фреквенцијом (РТС, УНА Телевизија, EURO NEWS, Прва ТВ) Такође је било и велико интересовање штампаних и електронских медија везано за тему развоја хранитељства у Републици Србији.

Без обзира на повећано интересовање медија за хранитељство и даље је неопходно планирање велике, циљане, добро испланиране кампања са циљем упознавања грађанства о томе шта је хранитељство, због чега је оно значајно, како постати хранитељ, односно, заинтересовати грађане и на тај начин створити потребне ресурсе нових породица.

4.2. Праћење и подршка хранитељских породица

Праћење функционисања деце и младих на смештају и њихових хранитеља као и подршка у циљу унапређења квалитета живота деце и развоја хранитељских компетенција је кључни сегмент делатности наше установе. Он се у највећој мери реализује као теренски рад, кроз кућне посете, па је број кућних посета један од индикатора обима стручног рада.

Саветници за хранитељство, реализатор едукативних програма и супервизор су током 2022. године континуирано пратили испуњеност стандарда у хранитељству.

Укупан број кућних посета које су у 2022. години реализоване у оквиру праћења и подршке деци и хранитељским породицама је **3437**.

Састанак са сарадницима из различитих установа и организација, у којима најчешће учествују и хранитељи и младе особе на хранитељству у циљу грађења мреже подршке, је у прошлој години било **232**, што је знатно више него претходне године. Најчешћи су били састанци са представницима центра за **социјални рад** (125), школе (63), а мање са представницима предшколске установе, здравствене установе и другим сарадницима.

4.3. Планирање подршке деци и хранитељским породицама

Значај благовременог планирања заштите корисника и свих активности везаних за унапређење њеног квалитета је веома велики. Планирање треба да одговори на многа питања о томе у ком правцу се заштита води, који су приоритети, који су краткорочни циљеви, шта и када ко треба да уради да би се они остварили. Нормативни оквир за планирање, на жалост, садржи многе нејасноће. Према члану 15. Правилника центар за социјални рад, у сарадњи са центром за породични смештај доноси план услуга и мера заштите детета. Према члану 61. истог Правилника центар за породични смештај обавља послове планирања услуга и мера заштите детета на хранитељству, у сарадњи са центром за социјални рад. Називи планова разликују се од оних предвиђених Правилником о нормативима, организацији и стандардима у центру за социјални рад. Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите обавезује Центар да се за сваког корисника сачињава индивидуални план услуге који „садржи активности које се предузимају ради задовољавања потреба одређених корисничких група“. Друга група тешкоћа везана је за сложену организацију окупљања свих учесника у процесу планирања - детета, хранитеља, родитеља и сродника, стручњака центара за социјални рад и ЦПСУ.

У 2022. години Центар је учествовао у сачињавању 1328 **планова услуга и мера за дете и породицу**, што је знатно више него у прошлој години. За неке кориснике постоји само план услуга и мера заштите детета који се доноси заједнички са центром за социјални рад, за неке само план који сачињава саветник уз партиципацију хранитеља и деце, а за неке кориснике оба плана. Као и када су у питању извештаји, планови се евидентирају по породици, за сиблинге који су заједно смештени се сачињава заједнички план.

Њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела бр. 14 : Планови мера и услуга према фази заштите, 2022. година

Врста плана	Број планова
План припреме корисника и породице за смештај	7
План међусобног прилагођавања	21
План подршке током одвијања хранитељства	235
План припреме за промену (осамостаљивање, усвојење, премештај)	9
План активности саветника	1056
Укупно	1328

4.4. Извештавање

Стручни радници су током 2022. сачинили укупно **1491** извештај који се односи на кориснике, хранитељске породице и стручни рад. У складу са различитим аспектима своје делатности, Центар сачињава и доставља различите врсте извештаја који се најчешће достављају центрима за социјални рад. У структури извештаја најзаступљенији су извештаји о остваривању заштите корисника на смештају. Извештаји се евидентирају по броју хранитељских породица, без обзира на број смештене деце. Достављају се два пута годишње.

Центар сачињава и извештаје о подобности за хранитељство кандидата за хранитеље, као и извештај о поновној процени подобности породице. Уколико дође до промена околности, сачињавају се и ванредни извештаји о кориснику, односно врши ванредна процена хранитељске породице и о томе сачињава извештај.

Структура извештавања приказана је у следећој табели. Она не укључује дописе која се центар или друге институције обавештавају о околностима од значаја за децу и младе односно хранитеље.

Табела бр. 15: Број и врста извештаја, 2022. година

Врста извештаја	Број извештаја
Извештај о међусобном прилагођавању корисника и породице	70
Извештај о остваривању заштите корисника на смештају	1170
Извештај о општој подобности породице	39
Извештај о поновној процени породице	207
Ванредни извештаји о корисницима и породицама	6
Укупно	1492

Укупан број извештаја сачињених 2022. је већи него у претходној години јер је већина сачињена до краја децембра 2022. године, иако је рок завршетка извештајног

периода до половине јануара 2023. године, тако да је значајан број извештаја унет у базу крајем децембра 2022. године. Одређен број извештаја унет је у базу крајем јануара 2023. године и није ушао у укупну суму извештаја за 2022. годину

4.5. Обука и процена опште подобности кандидата за хранитељство

Динамика укључивања кандидата у обуку и окончања обуке и процене зависи пре свега од динамике пристизања упута од стране надлежних центара за социјални рад. Центар за породични смештај и усвојење Београд у обуци кандидата користи „Прајд“ програм.

Реализатори едукативних програма су током 2022. године реализовали обуку за две групе кандидата у РЈ Београд, две групе кандидата у РЈ Шабац и једну групу кандидата у РЈ Лозница.

Обуке кандидата за хранитељство су рађене по програму „Прајд“. Обука кандидата се, у складу са Правилником о хранитељству организује као групна.

4.6. Едукативни рад са лиценцираним хранитељским породицама и програми за децу и младе

У складу са Правилником о хранитељству, реализована је и редовна годишња обука за све хранитељске породице које су у надлежности Центра за породични смештај и усвојење Београд.

Наша установа располаже великим бројем едукација чије су теме релевантне за хранитељство. Обуке омогућавају да се обезбеди специјализован ниво брига за свако дете. Програми су посвећени ужим темама за специфичне групе хранитеља, као и програми чије су теме релевантне за велики број хранитеља. Едукације представљају један од начина да се унапреде компетенције хранитеља, а тиме и квалитет бриге о деци у сегментима где је за тим било потребе. Хранитељи врло позитивно реагују на едукације, мотивисани су за рад, а садржаје оцењују као вишеструко корисне.

Укупан број обучених хранитеља је био **417**. Већина хранитеља је присуствовало редовним обукама уживо, у просторијама ЦПСУ-а, док су мањем броју хранитеља, који су из објективних разлога били спречени, достављани писани едукативни материјали.

Табела бр. 16: Програми редовне обуке хранитеља, 2022. година

Програми редовне обуке хранитеља	Тема	Број хранитеља
1.	Вештине постављања граница малој деци	19
2.	Изазови васпитања у адолесценцији (уводни курс)	36
3.	Како разумети и процењивати самопоштовање детета на хранитељству (Прајд модул 1)	19
4.	Како комуницирати са децом и адолесцентима	14
5.	Подршка младима у процесу осамостаљивања	35
6.	Програм припреме и подршке хранитељским породицама за бригу	3

	о бебама/малој деци	
7.	Стандарди и права у хранитељству	34
8.	Физичка и психолошка нега беба	6
9.	Заштита деце од насиља на интернету	209
10.	Брига о деци са трауматским искуством	15
11.	Инклузивно образовање	26
12.	Друго	1
УКУПНО		417

Ове године су реализоване радионице за децу и младе. Креативна радионица под називом „Шта детету треба да расте до неба?“ је одлично прихваћена од стране деце узраста од 7 до 10 година. Радионица под називом „Наша мала радионица“ окупила је младе од 14 до 16 година.

4.7. Супервизијски и менторски рад

Центар обезбеђује континуирану супервизијску подршку саветницима за хранитељство, као и менторску подршку приправницима. Супервизију је реализовало 9 искусних стручњака у овој области, који поред супервизијских обављају и друге послове. Постоји неколико основних видова супервизијске подршке.

На првом месту су **индивидуални састанци супервизора са саветником**, којих је у прошлој години било **317**. Уз њих на дневном нивоу тече и краћа размена између супервизора и супервизанта, кроз лични или телефонски контакт. Групних супервизија супервизора и супервизаната је било **39**.

Други облици супервизијске подршке реализују се учешћем супервизора на **заједничким састанцима (53 састанака у 2022. години)** које саветник организује са породицом и /или другим актерима у заштити детета, као и кроз **заједничке кућне посете (64 у прошлој години)**, најчешће везане за кризне ситуације, као и увођење нових саветника у рад са породицом. Кроз ове директне видове укључивања супервизора у рад са децом и породицом обезбеђује се свеобухватнији увид у њихове потребе, као и моделовање одређених интервенција, што је посебно значајно за саветнике са мање професионалног искуства. Поред тога, супервизори су активно **укључени у процес писања извештаја** које припремају саветници за хранитељство. **Менторска подршка** приправницима се организује кроз исти тип активности, али је с обзиром на специфичност задатака и одговорности које ментор има интензивнија.

4.9. Тим за пријем захтева за смештај деце и младих

Тим пријема, који се као стално стручно тело формира одлуком директора прима, евидентира и разматра све захтеве за смештај деце и младих које добијамо. Приоритет се даје деци и младима са територије за коју смо као установа надлежни. Друге врсте приоритета везане су за узраст корисника (предност се даје најмлађем узрасту због специфичне осетљивости) и хитност збрињавања.

Током прошле године је приспело **319** захтева за смештај деце и младих у хранитељске породице, како са територије Београда, тако и са територије целе Србије, што указује на повећану потребу деце и младих за алтернативним смештајем на територији Републике Србије.

5.0. Донације

Министарство за бригу о породици и демографију је ове године донирало новогодишње пакетиће за децу на хранитељству.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Током претходне године руководство Центра за породични смештај и усвојење Београд је успело да повећа број запослених и да се достигну стандарди како би се пропорционално повећавао број хранитељских породица на територији за који је ЦПСУ Београд надлежан.

Поред буџетских средства, ЦПСУ Београд се активно труди да обезбеди додатна средства за унапређење и побољшање услова рада, као и за квалитетније услуге намењене корисницима. Током 2022. године настављена је сарадња са различитим заинтересованим странама и свим релевантним актерима, како би се стручним радницима олакшао рад и допринело да се рад одвија најбоље могуће у актуелним околностима.

Центар за породични смештај и усвојење Београд се и даље развија као високо стручна и професионална установа, која пружа квалитетне услуге својим корисницима у складу са стандардима.

Кроз читав период свог постојања Центар настоји да унапреди квалитет заштите деце која одрастају у хранитељским породицама, кроз обезбеђивање хранитељских породица са одговарајућим нивоом компетенција за бригу о деци, сталну подршку и праћење рада хранитеља, али и активности на унапређењу стручног рада и компетенција запослених.